

Moederloze jongen

Helaas verlies je soms een zeug rond de geboorte en je vraagt je dat wel eens af waar ligt dit nu aan en had ik dit kunnen voorkomen. Ik vind het altijd verschrikkelijk als er een hoog drachtige zeug dood in haar verblijf ligt. Vaak zijn er geen voortekenen dat de zwangerschap verkeerd gaat aflopen. Het overlijden gaat vaak zeer snel en hulp van een dierenarts is dan ook niet meer mogelijk.

Tekst en foto's: Anneke Vermeulen

Advies

Ook komt het voor dat de zeug na de geboorte niet gelijk kan opstaan omdat haar achterhand verlamd is en dan alsnog doodgaat. We blijven dan achter met pasgeboren jongen of jongen van één of meerdere dagen oud. Belangrijk is het om met de fok te beginnen als de zeug 6-8 maanden oud is en de bekkens nog niet zijn verhard.

Handopfok

De draagtijd van de cavia ligt tussen de 59 en 72 dagen. De jongen worden geboren met haar en de ogen en oren zijn dan al open. Ze kunnen gelijk lopen en zijn een miniatuur van hun ouders. De jongen nemen na de geboorte vrij snel vast voedsel op, maar drinken nog ongeveer drie weken bij de moeder. Het eerste voedsel dat ze na de geboorte al eten is bijvoorbeeld vers gras en hooi.

Bij sterfte of ziekte van de moeder kunnen we de jongen redden om de jongen met handopfok groot te brengen. Het mooiste is als ze nog twee of drie dagen bij de moeder hebben kunnen drinken om anti-stoffen, die in de moedermelk zitten, hebben kunnen opnemen. Ik kan u mooie tabellen laten zien hoeveel van bepaalde stoffen er in de opfokmelk moet zitten, maar het gemakkelijkste is om bijvoorbeeld Nutrilon soja of opfokmelk voor katten te gebruiken en deze te mengen met vooraf gekookt water. Maar ook geitenmelk, half

vermengd met gekookt water, is een goede moedermelkvervanger. Bij het laatste is wat gevitaminiseerde kalk aan te raden. Gemiddeld (afhankelijk van het gewicht van de jongen) wordt om de 2-3 uur één tot twee ml van deze melkvervangers gegeven met een spuitje, pipetje of klein zuigflesje. Uiteraard kunt u meer geven als de cavia groter is geworden. Nadien moeten de jongen gestimuleerd worden om te urineren en te defeceren door zachtjes rond de anus te wrijven met een vochtig watje. Jongen beneden de 40-45 gram hebben bijna geen overlevingskansen, zeker als ze te vroeg geboren worden. Zelf houd ik een gewicht van 50 gram aan om te starten met handopfok, omdat ze zeker de eerste twee dagen iets in gewicht teruglopen, zoals we dit ook bij de baby's zien.

Bijvoeren of onderbrengen bij een andere moeder

Bij erg grote nesten is het soms ook nodig om bij te voeren. De caviavrouwtjes bezitten slechts twee tepels in tegenstelling tot bijvoorbeeld de grootste cavia-achtige de Capibara, die net zoals onze varkens twee volledige tepelrijen bezitten. Zelf gebruik ik dan een 8-granen voeding voor kleine kinderen van 12 maanden+ die ik meng met ½ melk, ½ water en als toevoeging gevitaminiseerde kalk. De moeder eet er ook vaak van mee en dit is ook voor haar goed. Geef voldoende gras, groenvoer en fruit (met zo min mogelijk suiker),

Helaas bleek dat dit jong vast was komen te zitten in het geboortekanaal en dit ging ten koste van moeder en al haar jongen.

Acht net geboren jongen krijgen wel twee tot drie weken bijvoeding.

Capibara moeder heeft twee rijen met tepels en kan aan beide zijden tegelijk haar jongen voeden.

maar niet te veel, omdat ze anders aan de diarree komen. Dit kan dodelijk zijn en hooi mag nooit ontbreken in dit geval. Mocht u nog een nestje cavia's hebben van ongeveer dezelfde leeftijd dan is het mogelijk om de jongen bij die andere moeder onder te brengen. De cavia brengt dan ook dit nestje groot.

Voeding

Een zwangere zeug heeft vanaf twee derde van haar zwangerschap 50 mg vitamine C per dag in haar voeding nodig. Vitamine C is een vitamine die het lichaam via de urine verlaat bij een te grote hoeveelheid, het wordt dus niet opgeslagen in het lichaam. Druppels pure vitamine C kan het beste gewoon in de mond worden gegeven. Bij tabletjes goed kijken of het niet in de wangen achterblijft. Vitamine C in het drinkwater wordt afgeraden omdat de werking binnen 20

Cavia's zijn gevoelig voor een tekort en een teveel aan bepaalde voedingsbestanddelen, in het bijzonder wat betreft vitamines en mineralen.

minuten terugloopt en de cavia bij het drinken ook voedsel in het water deponeert. Van de hoeveelheid andere vitaminen die we geven, zoals groente en fruit, moet de fokker wel goede kennis hebben als er een niet-complete caviakorrel/pellet aan de dieren gegeven wordt. De complete caviapellets zijn soms niet zo compleet als wij denken. Het is belangrijk om de labels te controleren op houdbaarheidsdatum en samenstelling. Cavia's zijn gevoelig voor een tekort en een teveel aan bepaalde voedingsbestanddelen, in het bijzonder wat betreft vitamines en mineralen.

Verscheidenheid in voersoorten

Als opleider voor mensen die in de dierenbranche werken laat ik soms eenieder wat zakjes caviavoer meebrengen en vergelijk dit dan met elkaar. Helaas blijkt dat er grote verschillen zijn. In de handel gaat de voorkeur uit naar een leuk gekleurde voeding voor de dieren. Dit wordt dan gemaakt voor de klant, maar niet voor de dieren. Cavia's zijn moeilijke eters en zullen eerst alleen de lekkere dingen eruit halen om op te eten. Je begrijpt dat dit ongezond is en op den duur gezondheidsproblemen oplevert.

Abortus, te vroeg geboren jongen, moeders die verlamd zijn in de achterbenen, te weinig melk, overlijden rond de geboorte. Dit is vaak het gevolg van een onvolledige en onvoldoende uitgebalanceerde voeding voor fokzeugen. De cavia moet altijd voeding tot z'n beschikking hebben ze eten ongeveer 80x per dag enkele hapjes. Belangrijk is dat bij het constateren van voedingstekorten of een verkeerde samenstelling, de fabrikant op de hoogte wordt gesteld. We kennen

geen pellets voor het fokken met cavia's, dus bijvoeren blijft een noodzaak. Een huiscavia die niet gebruikt wordt voor de fok heeft een andere voeding nodig en zijn vaak te zwaar van gewicht.

Andere oorzaken

Een andere oorzaak kan een zwangerschapsvergiftiging zijn tegen het einde van de dracht tot 3-4 dagen na de geboorte. In de praktijk komt therapeutisch handelen vrijwel altijd te laat. In de zomermaanden, bij extreem warm weer, hebben hoogzwangere zeugen het extra moeilijk en kan deze hittestress oplopen. Belangrijk is het om

Deze twee jongen zijn goed gevoed en sluiten hun bijvoeding af.

de omgevingstemperatuur te koelen om overlijden door een te hoge lichaamstemperatuur te voorkomen. Beter is het om de dieren in de onderste hokken te houden, omdat het daar koeler is dan bovenin. Een airco of ventilator kan uitkomst bieden, maar pas op voor longontsteking. Een bevroren fles water voor de ventilator geplaatst geeft extra verkoeling, maar ook de cavia kan indien nodig wat vochtig gemaakt worden.

Een cavia kan niet transpireren en moet via de haarloze oren zijn warmte kwijtraken. Het natmaken van de oren kan iets helpen en zelfs in noodgevallen een lepeltje sterke drank. Ze vinden dit niet lekker en gaan dan water drinken wat ze weer opgang helpt. Zelf doe ik soms een stuk leisteen op de bodembedekking omdat ze vaak ook zelf koelte opzoeken.

Inwendig ongedierte komt bijna niet voor, maar huidparasieten wel. De luizen en mijten kunnen voor enorme problemen zorgen, vooral de schurftmijt. Dit veroorzaakt veel onrust en pijn waardoor ze de huid kapot bijten. Door de grote onrust, jeuk en pijn eten ze niet voldoende en zal dit ten koste gaan van het nest en soms van de moeder. Ook kan dit toevallen veroorzaken, als we ze dan willen helpen moeten we voorzichtig zijn met onze handen. Soms bijten ze dan van de pijn, terwijl ze dit anders nooit zouden doen. Soms brengt de dracht met zich mee dat de zeug een diabeet wordt of dat het lichaam de glucose niet meer kan opnemen. Dit veroorzaakt

Ook Skinny cavia's brengen zonder problemen hun jongen groot.

soms ook epileptische activiteiten. Belangrijk is het dat veel hooi en groente (suiker vermijden) of gras gevoerd wordt.

De zeugen kunnen het beste op de leeftijd van 6 tot 8 maanden voor het eerst gedekt worden, omdat anders het bekken zo verbeend dat de jongen niet meer door het geboortekanaal kunnen. Dit gaat ten koste van moeder en jongen. <<

Ringnummers

Met spanning zit ik altijd te wachten op de nieuwe ringen voor het komend fokseizoen. De ringen op zich zijn niet spannend, ik weet al hoe ze eruit zullen zien. Elke zes jaar komt de kleur weer terug.

Tekst: Marcel van Oijen

Dit jaar wit

Volgend jaar zwart, dan geel gevolgd door blauw, groen en tenslotte grijs in 2026 voordat we weer opnieuw beginnen met wit in 2027. Wat is er dan zo spannend aan? Niet het jaartal en de ringmaat die er beiden opstaan en ook niet de code voor de Europese bond en de aanduiding NL-H voor het feit dat het ringen voor hoenders uit Nederland betreft. Ja, ja, er staat heel wat informatie op zijn klein ringetje.

Maar wat dan wel?

Ik kijk uit naar de unieke 4- of 5-cijferige nummers. Welke reeks hebben ze mij toebedeeld en specifieker nog: welke mooie nummers zitten daar tussen? "Wat versta je onder een mooi nummer?" hoor ik u denken. Nou mooie nummers zijn bijvoorbeeld nummers die uit een oplopende of aflopende reeks bestaan, bijvoorbeeld 1234 of 4321. Mijn nummers zitten meestal ergens tussen 6000-7000, dus ik moet blij zijn met een 6789 of een 6543.

Mooie nummers zijn ook reeksen bestaande uit dubbel dubbel, zoals 6611 of 6633. Een heel mooie is dan natuurlijk de 6699. En de

twin dubbel dubbel 6666 spant dan natuurlijk de kroon. Naast deze dubbel dubbel hebben we dan ook nog de zogenaamde herhaal dubbel dubbel. Dan moet je denken aan 6363 of 6565. Naast de dubbel dubbel en de herhaal dubbel dubbel bestaat er ook nog zoiets als de spiegel dubbel dubbel, denk maar aan 6336, 6446 en 6776. Een speciale in deze reeks is de spiegel dubbel dubbel up-side-down: 6996. Kunt u het nog volgen? We zijn er bijna.

Pikant

Tot slot hebben we daar dan de 6969, de herhaal dubbel dubbel up-side down met pikante lading. Opgewonden maakte ik het zakje met de ringen open, haalde het papiertje met daarop de cijferreeks eruit en vouwde het open en zag de reeks: 6674-6743. Shit, net geen twin dubbel dubbel, en ook geen reeksen. Ook zit de herhaal dubbel dubbel up-side down met pikante lading niet in mijn serie. Bah, wat een softe reeks, ik moet het dit jaar doen met een 6699. "Maar je hebt wel je postcode" zei een collegafokker om me te troosten... <<